

VASTE VOERPLAATSEN VOOR DE BRUINE RAT

"Bedreigde plaatsen" in het buitengebeuren

Er van uitgaande dat de bruine rat (*Rattus norvegicus* Berkenhout) er een voorkeur voor heeft om zich te verplaatsen via waterwegen, kan worden overwogen een waarschuwingssysteem te ontwikkelen om hun aanwezigheid vast te stellen.

Permanente voerplaatsen, op de juiste plaatsen ingericht, zullen bij een mogelijke infiltratie van ratten het eerst bezocht worden. Ratten die op zoek zijn naar voedsel zullen zich op een plek waar zij een goede dekking vinden onbedreigd voelen en zich al vrij snel aan aldaar uitgezet voedsel te goed doen.

Tot "bedreigde plaatsen" kunnen de volgende voorbeelden worden gerekend:

- een sloot nabij woningen, bedrijven, campings, etc.
- omgeving van openluchtzwembaden
- waar lozingen plaatsvinden op een sloot
- een sloot die verbinding heeft met of in de buurt ligt van een (clandestiene) vuilnisstortplaats
- gier- of zinkputten
- mais- en andere voerkuilen.

Rattenholen.

"Ratgevoelige" objecten

Door hun aard zullen bepaalde objecten sneller bruine ratten aantrekken dan andere. Levensmiddelenbedrijven en veevoederfabrieken, landbouwbedrijven met opslag van graan, mais, bieten, veevoeder, etc., kortom overal waar voedsel in grote hoeveelheden is geconcentreerd. Aldaar zal het de moeite lonen genoemde voerplaatsen in te richten. Dit kan ook vaak noodzakelijk blijken bij bedrijven waar weringsmaatregelen niet afdoende kunnen worden uitgevoerd, doordat b.v. deuren van opslagplaatsen (semi-)permanent open moeten blijven staan. Een ring van vaste voerplaatsen voorzien van wat lokaas is dan zeer gewenst. Nodig is dan frequente (zo mogelijk dagelijkse) controle en bij opname van het lokaas, aansluitend een bestrijdingsactie.

Samenwerking beheerder en gemeentelijke ongediertebestrijder

Indien een beheerder van een gebouw, dat "ratgevoelig" is permanente voerplaatsen heeft ingericht, kan hij deze voorzien van **onvergiftigd** lokaas. Indien kinderen, huisdieren en in

het wild levende dieren waarvan de instandhouding gewenst is, onverhoopt van het lokaas zouden eten, is hieraan geen gevaar verbonden. Dit onvergiftigde lokaas, b.v. 1e kwaliteit haver, dient te worden uitgezet in goed afgesloten of ge-"sealde", (zeer) dunwandige plastic zakjes, zodat de inhoud niet vochtig wordt; op deze wijze blijft de haver droog, dus aantrekkelijk en is lang houdbaar; zij (ont)kiemt niet.

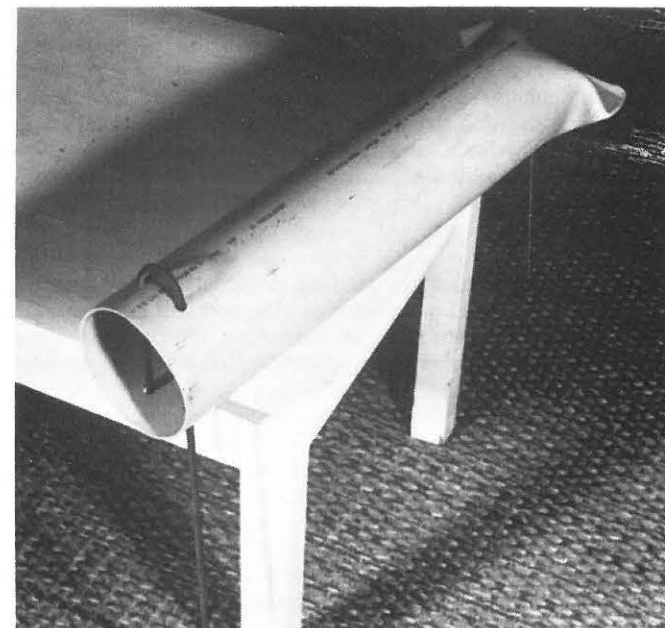
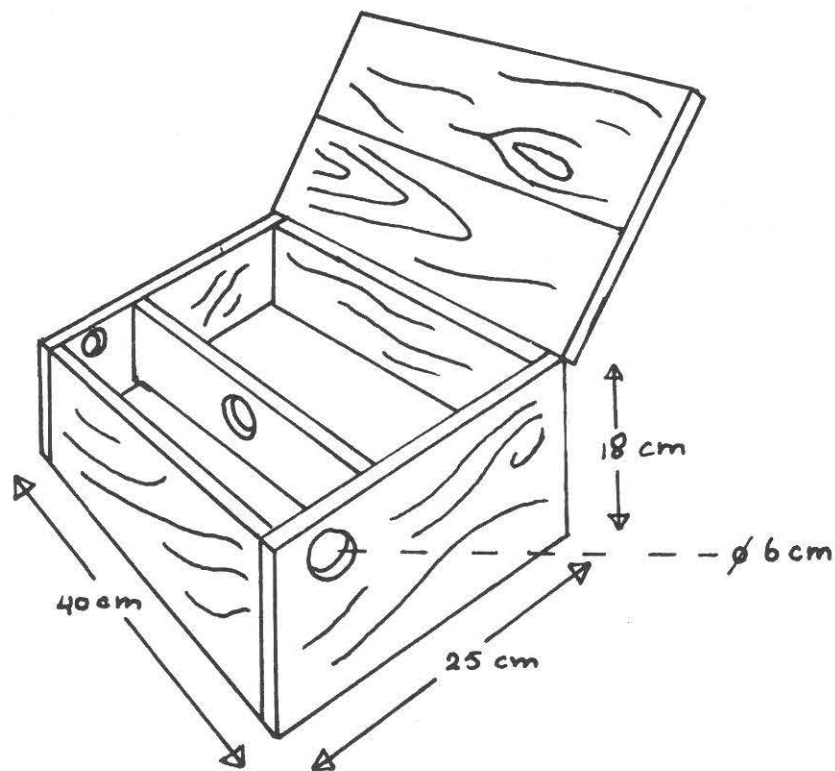
Eén keer in de twee à drie weken kunnen de vaste voerplaatsen worden nagelopen. Dit zal een niet al te tijdrovend karwei zijn. Enige voerkisten op met overleg gekozen plaatsen, kunnen zo veel overlast voorkomen.

Zodra opname van het onvergiftigde lokaas wordt geconstateerd kan de beheerder contact opnemen met de gemeentelijke ongediertebestrijder, die aan de hand van uitwerpselen, voetprenten, e.d. kan constateren of het om bruine ratten gaat. In het bevestigende geval gaat de deskundige bestrijder over tot een bestrijdingsactie.

Modellen van voerplaatsen

In de loop van de tijd zijn diverse modellen voor het inrichten van vaste voerplaatsen ontwikkeld. De keuze en uitvoering ervan is afhankelijk van het beschikbare materiaal, de mogelijkheden voor het maken ervan en de plaats waar de voerplaats wordt ingericht (zie artikelen "De Recreatierat" en "Praktijktips" in Rat en Muis van april 1975).

De houten voerkist met plastic buis is nogal ingewikkeld en heeft zijn bezwaren: door weggrollen van de pijp verspreidt het voer zich door de kist. Een houten tussenschot met één gat erin blijkt de beste oplossing te geven (zie tekening). Een ander model, dat in taluds en

slootkanten wordt gebruikt, is de kunststof pijp. De pijp van ± 10 cm doorsnee en ongeveer 40 cm lengte wordt aan één kant waterdicht afgesloten b.v. onder verhitting dichtgeperst. Aan de achterzijde wordt één gat geboord in de flens en aan de voorzijde onder en boven twee tegenover elkaar liggende gaten waar doorheen een U-vormig gebogen stuk betonijzer wordt gestoken. De buis wordt ingegraven in het talud, met de opening lager dan de achterkant om inregenen te voorkomen.

De achterste staaf betonijzer voorkomt dat de buis er uit kan worden getrokken. De voorste staaf voorkomt dat (water)vogels in de pijp kunnen komen.

Indien dit gewenst is kan contact worden opgenomen met de Afdeling Bestrijding van Ongedierte te Wageningen, waarna een en ander kan worden toegelicht.

A. Balkstra